

BANKA
SLOVENIJE

EVROSISTEM

**Družbeno
odgovorno in
trajnostno
investiranje
Banke Slovenije**

Marec 2023

BANKA SLOVENIJE

EVROSISTEM

Naslov: Družbeno odgovorno in trajnostno investiranje Banke Slovenije

Številka: marec 2023

Leto: 2023

Kraj: Ljubljana

Izdajatelj:
Banka Slovenije
Slovenska 35, 1505 Ljubljana, Slovenija
www.bsi.si

Elektronska izdaja: <https://www.bsi.si/publikacije/druzbeno-odgovorno-in-trajnostno-investiranje-banke-slovenije>

Uporaba in objava podatkov ter delov besedila sta dovoljeni le z navedbo vira.

© Banka Slovenije

ISSN 2820-6037

This publication is also available in English.

Kazalo

Povzetek	4
1 Uvod	5
2 Upravljanje	6
3 Strategija	7
4 Upravljanje s tveganji	8
5 Metrike in cilji	9
5.1 Cilji	9
Dolgoročni cilj	9
Srednjeročna cilja	10
5.2 Metrike	11
Priloge	18

Povzetek

V Banki Slovenije v skladu s preteklimi odločitvami Sveta ECB prvič objavljamo podrobne, s podnebjem povezane informacije o naših finančnih naložbah. To poročilo predstavlja prvi korak k večji transparentnosti glede podnebnih tveganj in priložnosti v okviru naših lastnih naložb. Poleg povečanja transparentnosti želimo povečati zavedanje in razumevanje javnosti glede podnebnih tveganj in priložnosti.

Razširili smo okvir za poročanje, ki je bil vzpostavljen na ravni Evrosistema. Skupni okvir za poročanje o podnebnih informacijah je bil razvit s sodelovanjem vseh članic Evrosistema, upošteva priporočila projektne skupine za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (angl. Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD), ki jo je ustanovil mednarodni Odbor za finančno stabilnost (angl. Financial Stability Board, FSB). V Banki Slovenije smo se odločili razkriti s podnebjem povezane informacije o naših celotnih finančnih naložbah, in sicer tako v preteklost kot v prihodnost usmerjene podnebne kazalnike s petletno zgodovino podatkov. V poročilu prikazujemo informacije o vseh štirih kategorijah, ki jih priporoča TCFD, in sicer upravljanje, strategija, upravljanje s tveganji ter metrike in cilji.

Družbeno odgovornemu in trajnostnemu naložbenemu okviru smo pri upravljanju lastnih naložb sledili že nekaj let pred objavo tega poročila. V zadnjih petih letih smo naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice povečali z manj kot 1 % na več kot 7 % finančnih naložb, skladno z zastavljenim ciljem. Hkrati od leta 2020 izključujemo določena podjetja s seznama primernih izdajateljev podjetniških obveznic, tj. podjetja iz tobačne in orožarske industrije ter tista, povezana s korupcijo, povzročanjem večje okoljske škode ali kršenjem človekovih pravic.

Večina v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov naših finančnih naložb se je v zadnjih petih letih nekoliko izboljšala, medtem ko so se v prihodnost usmerjeni podnebni kazalniki naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja gibali mešano. Izboljšanje v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov je bilo predvsem posledica splošnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov večine državnih in nedržavnih izdajateljev ter povečanja naložb v nedržavne izdajatelje iz oglično manj intenzivnih sektorjev. Izboljšanje v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov je bilo v zadnjih petih letih še bolj izrazito pri naših evrskih naložbah.

V skladu s strategijo podnebne nevtralnosti EU v podporo Pariškemu sporazumu je naš dolgoročni cilj, da se do leta 2050 v največji možni meri približamo ničelnim neto emisijam toplogrednih plinov v okviru lastnih naložb. V prihodnje si bomo prizadevali postopno izboljšati s podnebjem povezane kazalnike naših finančnih naložb, skladno s posodobljenim družbeno odgovornim in trajnostnim naložbenim okvirom, ki smo ga vpeljali v marcu 2023. Centralne banke smo med večjimi institucionalnimi vlagatelji, zato je pomembno, da v naše naložbene okvire vključujemo družbeno odgovorne in trajnostne dejavnike.

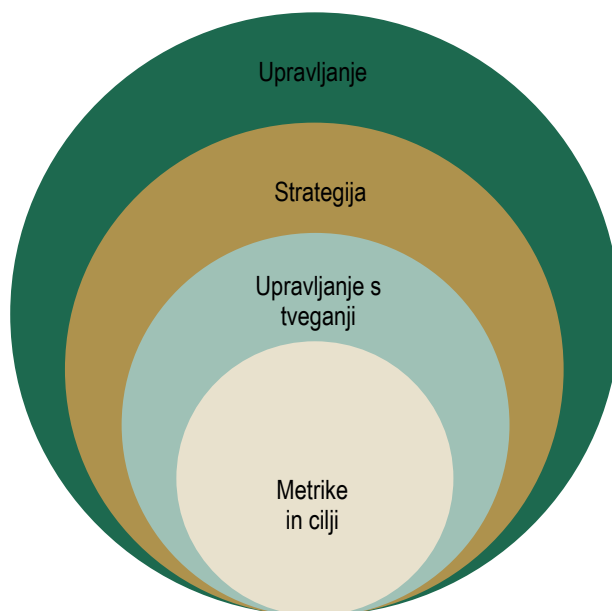
Za uresničitev naše dolgoročne zaveze smo si zastavili dva srednjeročna cilja, ki ju nameravamo doseči do konca leta 2025. Povečali bomo naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice na vsaj 400 milijonov EUR ter vidno zmanjšali oglični odtis naših naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja. To bomo dosegli z znatno zaostritvijo trenutnih kriterijev za izključitev podjetij s seznama primernih izdajateljev nefinančnega dolga ter z določitvijo strategij za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov v okviru naših drugih naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja.

Februarja 2021 smo članice Evrosistema napovedale, da bomo v naslednjih dveh letih za svoje lastne evrske portfelje, ki niso povezani z izvajanjem denarne politike, začele objavljati s podnebjem povezana razkritja. Dogovorjeno je bilo, da bodo razkritja prvotno upoštevala priporočila projektne skupine za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (TCFD) Odbora za finančno stabilnost (FSB) ter da bomo poročali vsaj o informacijah v okviru ene od štirih kategorij, ki jih priporoča TCFD¹, in sicer metrike in cilji.

V Banki Slovenije smo se odločili, da razkrijemo informacije, povezane s podnebjem, v okviru vseh štirih kategorij TCFD, in sicer upravljanje, strategija, upravljanje s tveganji ter metrike in cilji. Poleg tega smo se odločili razkriti več v preteklost in v prihodnost usmerjenih podnebnih kazalnikov o naših celotnih finančnih naložbah in ne le o naših evrskih naložbah (dodatne informacije so v poglavju Metrike in cilji). Hkrati smo se odločili poročati o petih letih zgodovinskih podatkov.

To poročilo zajema izključno lastne finančne naložbe Banke Slovenije.

Slika 1: Štiri glavne kategorije s podnebjem povezanih razkritij, kot jih priporoča TCFD



Vir: TCFD.

To poročilo predstavlja naš prvi korak k transparentnosti glede podnebnih tveganj in priložnosti, povezanih z našimi finančnimi naložbami. Sčasoma želimo, v skladu s pričakovanim izboljšanjem kakovosti podatkov, izboljšati naša s podnebjem povezana razkritja. Z večjo transparentnostjo lastnih aktivnosti želimo prispevati k večji dostopnosti podnebnih podatkov ter k boljšemu splošnemu razumevanju podnebnih tveganj in priložnosti.

Vse številke v tem poročilu so nerevidirane.

¹ Projektna skupina za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (TCFD).

Banka Slovenije uporablja celosten pristop k upravljanju s podnebnimi tveganji in priložnostmi. Posledično se družbeno odgovorni in trajnostni dejavniki obravnavajo znotraj našega obstoječega okvira za upravljanje lastnih finančnih naložb.

Svet Banke Slovenije je odgovoren za sprejetje okvirnih smernic za upravljanje lastnih finančnih naložb, vključno s tistimi, ki se nanašajo na njihovo strukturo po posameznih valutah in naložbenih razredih. Struktura finančnih naložb Banke Slovenije je določena na podlagi strateške alokacije naložb, ki ob upoštevanju vseh omejitev optimizira pričakovano donosnost ob še sprejemljivi ravni kvantitativno izraženih finančnih tveganj. Strateško alokacijo lastnih finančnih naložb letno na predlog Investicijskega odbora potrди Svet Banke Slovenije. Ta je zadolžen tudi za določitev cilja upravljanja naložb, tj. srednjeročno prispevati h krepitvi kapitala Banke Slovenije, kar zagotavlja našo finančno neodvisnost pri opravljanju centralnobančnih nalog. Pri izpolnjevanju cilja si prizadevamo tudi za družbeno odgovorno in trajnostno investiranje.

Pri nadzoru nad upravljanjem lastnih finančnih naložb (vključno z nadzorom nad podnebnimi tveganji in priložnostmi) je Svetu Banke Slovenije v podporo Investicijski odbor, ki redno spremlja proces upravljanja lastnih finančnih naložb in se praviloma sestaja enkrat mesečno. Investicijski odbor je med drugim odgovoren za določitev konkretnih kriterijev upravljanja ob upoštevanju okvirnih smernic Sveta Banke Slovenije. Z namenom spremljanja relevantnih donosov in tveganj, vključno s tistimi, ki so povezani s podnebnimi spremembami, Investicijski odbor četrletno poroča Svetu Banke Slovenije.

Za upravljanje lastnih finančnih naložb v skladu s smernicami in kriteriji, ki jih sprejmeta Svet Banke Slovenije in Investicijski odbor, so odgovorni upravitelji premoženja. Ti so odgovorni tudi za izvajanje strategij upravljanja premoženja, ki vključujejo družbeno odgovorne in trajnostne dejavnike. Upravitelji tveganj pa so odgovorni za nadziranje, ocenjevanje in poročanje o tveganjih, ki so povezana z upravljanjem lastnih finančnih naložb, vključno s tveganji, povezanimi s podnebnimi spremembami.

Z namenom učinkovitega povezovanja, koordiniranja in usmerjanja dela na področju podnebnih sprememb znotraj Banke Slovenije ter sodelovanja z drugimi institucijami na tem področju smo v Banki Slovenije ustanovili Odbor za klimatske spremembe in zeleno agendo. Odbor skrbi za to, da so vsebine s področja podnebnih sprememb, relevantne za delovanje in izvajanje nalog Banke Slovenije, obravnavane celovito ter v skladu z našimi strateškimi cilji.

Ker se v Banki Slovenije zavedamo vse večjih podnebnih tveganj in pomena skupnih prizadevanj na tem področju, aktivno sodelujemo v različnih mednarodnih institucijah, ki se ukvarjajo s temami, povezanimi s podnebnimi spremembami. Oktobra 2020 smo se pridružili Mreži za ozelenitev finančnega sistema (angl. Network for Greening the Financial System, NGFS), ki združuje številne institucije, vključno s centralnimi bankami, drugimi bančnimi nadzorniki in mednarodnimi finančnimi ustanovami.

V Banki Slovenije se dobro zavedamo pomena razumevanja, predvidevanja in prilaganja posledicam podnebnih sprememb ter vpliva prehoda v bolj trajnostno gospodarstvo na prihodnje gospodarske in finančne rezultate. Zato v zadnjih letih neprestano razvijamo naš družbeno odgovoren in trajnosten naložbeni okvir s ciljem aktivno prispevati k prehodu v nizkoogljično gospodarstvo². Poleg prilaganja lastnega vedenja želimo povečati zavedanje in razumevanje javnosti glede podnebnih tveganj in priložnosti. Hkrati si prizadevamo izboljšati kakovost in transparentnost razkritih informacij, povezanih s podnebjem.

Marca 2023 smo vpeljali prenovljen okvir družbeno odgovornega in trajnostnega investiranja. V skladu z dolgoročno strategijo EU glede podnebne nevtralnosti do leta 2050, ki podpira Pariški sporazum, smo se v okviru lastnih finančnih naložb odločili, da se bomo v največji možni meri približali ničelnim neto emisijam toplogrednih plinov (TGP) do leta 2050.

Za doseganje naše dolgoročne zaveze smo si zastavili dva srednjeročna cilja. Do konca leta 2025 nameravamo povečati naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice (t. i. tematske obveznice) s trenutnih skoraj 280 milijonov EUR na vsaj 400 milijonov EUR. S tem nameravamo povečati financiranje projektov, ki aktivno prispevajo k razogljičenju gospodarstva in k splošnemu izboljšanju socialno-ekonomskega položaja ljudi. Hkrati nameravamo do konca leta 2025 vidno zmanjšati ogljični odtis naših naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja, tj. podjetniške obveznice (finančne in nefinančne), krite obveznice in delnice. V letu 2023 se nameravamo osredotočiti na naš portfelj obveznic nefinančnih podjetij, kjer trenutno sledimo izključitvenemu seznamu enega največjih pokojninskih skladov na svetu, ki ga upravlja Norges Bank Investment Management (NBIM). Odločili smo se, da bomo občutno zaostriili kriterije izključevanja podjetij s seznama primernih izdajateljev na način, da v največji možni meri upoštevamo priporočila referenčnih vrednosti EU, usklajenih s Pariškim sporazumom (angl. EU Paris-aligned benchmark)³. Z upoštevanjem teh priporočil bomo prenehali investirati v ogljično intenzivna podjetja, medtem ko bodo še naprej izključena podjetja iz tobačne in orožarske industrije⁴. Hkrati nameravamo do konca leta 2025 postopno odprodati obstoječe naložbe v tovrstne izdajatelje.

V letih 2024 in 2025 se bomo osredotočili tudi na oblikovanje strategij zmanjševanja ogljičnega odtisa v okviru naših preostalih naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja, tj. obveznice finančnih podjetij, krite obveznice in delnice. Podrobnejši opis našega dolgoročnega in srednjeročnih ciljev ter strategij za doseganje le-teh je v poglavju Metrike in cilji.

² V tem poročilu se izraza »ogljik« in »toplogredni plin« uporabljata izmenično, pri čemer oba izraza pomenita vse toplogredne pline.

³ Kot je navedeno v 12. členu Delegirane uredbe Komisije (EU) 2020/1818 z dne 17. julija 2020 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2016/1011 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z minimalnimi standardi za referenčne vrednosti EU za podnebni prehod in referenčne vrednosti EU, usklajene s Pariškim sporazumom.

⁴ Podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo kasetnega streliva, min, kemičnega, biološkega in jedrskega orožja.

Lastne finančne naložbe Banke Slovenije so izpostavljene podnebnim tveganjem, kar lahko negativno vpliva na finančni rezultat v primeru postopnega spreminjanja podnebnih dejavnikov tveganja ali znatnejših podnebnih šokov. Podnebna tveganja običajno delimo na tranzicijska in fizična tveganja. Tranzicijska tveganja se nanašajo na verjetnost in vpliv ekonomskih posledic prehoda v ogljično nevtralno gospodarstvo. Za razliko od teh se fizična tveganja nanašajo na verjetnost in vpliv hudih vremenskih dogodkov ali naravnih nesreč, ki nastanejo kot posledica podnebnih sprememb.

Banka Slovenije je v procesu vključevanja identifikacije, ocenjevanja in obvladovanja izpostavljenosti svojih lastnih finančnih naložb dolgoročnim podnebnim tveganjem v okvir upravljanja finančnih tveganj. V ta namen smo centralne banke Evrosistema določile skupne podatkovne vire, ki jih bomo uporabljale za integracijo podnebnih tveganj v okvir upravljanja finančnih tveganj. Ta bodo v proces upravljanja finančnih tveganj vključena po t. i. pristopu od spodaj navzgor (angl. bottom-up approach), pri čemer podnebna tveganja ne bodo oblikovala nove kategorije tveganj, temveč bodo predstavljala ojačevalni dejavnik obstoječih finančnih tveganj, kot sta kreditno in tržno tveganje.

V tem poglavju so predstavljene s podnebjem povezane metrike in cilji za naše lastne finančne naložbe. Obseg slednjih je 31. decembra 2022 znašal približno 3,8 milijarde EUR. Izračuni in razkritja v najboljši možni meri upoštevajo priporočila TCFD in PCAF⁵ (angl. Partnership for Carbon Accounting Financials)⁶.

5.1 Cilji

Dolgoročni cilj

Določitev dolgoročnega podnebnega cilja, dopolnjenega z enim ali več srednjeročnimi cilji, je bistven korak k oblikovanju učinkovitega družbeno odgovornega in trajnostnega naložbenega okvira. Cilji odražajo našo zavezo k zmanjšanju izpostavljenosti lastnih finančnih naložb tveganjem, povezanih s podnebjem, in zmanjšanju njihovega ogljičnega odtisa.

Pariški podnebni sporazum, ki so ga leta 2016 ratificirale članice UNFCCC⁷, določa globalni okvir za boj proti podnebnim spremembam. Glavni cilj Pariškega sporazuma je omejiti zvišanje povprečne svetovne temperature v tem stoletju precej pod 2 °C glede na predindustrijsko raven ter si prizadevati za omejitev dviga temperature na 1,5 °C. Za doseganje tega cilja je potrebno občutno globalno zmanjšanje emisij TGP. Podnebni strokovnjaki, na primer IPCC⁸, ocenjujejo, da bi morale države do leta 2050 doseči ničelne neto emisije TGP, da bi dosegle ta cilj.

V skladu s strategijo podnebne nevtralnosti EU, ki podpira Pariški sporazum, je naš dolgoročni cilj, da se do leta 2050 v največji možni meri približamo ničelnim neto emisijam toplogrednih plinov v okviru lastnih naložb.

Centralne banke smo med večjimi institucionalnimi vlagatelji, zato je pomembno, da v naše naložbene okvire vključujemo družbeno odgovorne in trajnostne dejavnike. S tem lahko dvignemo zavedanje javnosti o pomenu zniževanja emisij TGP in glede postavljanja ambicioznih okoljskih ciljev.

Treba pa je poudariti, da imajo primarno odgovornost za izboljšanje okoljskih standardov in za boj proti globalnemu segrevanju, s ciljem doseči ničelne neto emisije TGP do leta 2050, fiskalni organi in ne investitorji. Najučinkovitejša spodbuda za zmanjšanje emisij TGP je namreč določitev cene za te emisije, in sicer z določitvijo ogljičnih davkov ali z uvedbo sheme trgovanja, ki zajema vse emisije TGP. Razogljičenje naših lastnih finančnih naložb bo odvisno tudi od uspešnosti zmanjševanja emisij TGP izdajateljev, v katere lahko nalagamo. Višji kot bo delež izdajateljev, ki bodo dosegli svoje podnebne cilje, večja je verjetnost, da investitorji (vključno z nami) dosežejo svoje dolgoročne cilje, npr. ničelne neto emisije TGP do leta 2050.

⁵ Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF).

⁶ V Banki Slovenije se zavedamo izzivov, povezanih s kakovostjo podnebnih podatkov, saj se ti podatki sistematično zbirajo šele v zadnjih nekaj letih. Za ublažitev in zmanjšanje izzivov, povezanih s kakovostjo podatkov, bomo spremljali, kritično ocenjevali in skozi čas morda revidirali razkrite metrike in naše okoljske cilje. Kljub morebitnim pomanjklivostim verjamemo, da koristi spodbujanja transparentnosti in zavez, povezanih s podnebnimi tveganji, odtehtajo omejitve, ki izhajajo iz izzivov, povezanih s kakovostjo podatkov.

⁷ Okvirna konvencija Združenih narodov o podnebnih spremembah (angl. United Nations Framework Convention on Climate Change).

⁸ Medvladni forum za podnebne spremembe (angl. Intergovernmental Panel on Climate Change).

Srednjeročna cilja

Za doseg našega dolgoročnega cilja smo si zastavili dva srednjeročna cilja, ki ju nameravamo izpolniti do konca leta 2025. Povečati nameravamo naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice na vsaj 400 milijonov EUR ter vidno zmanjšati ogljični odtis naših naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja, tj. podjetniške obveznice (finančne in nefinančne), krite obveznice in delnice.

Povečanje naših naložb v zelene, socialne in trajnostne obveznice

V zadnjih petih letih smo naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice povečali na skoraj 280 milijonov EUR. Do konca leta 2025 bomo tovrstne naložbe dodatno povečali na vsaj 400 milijonov EUR. S tem bomo financirali projekte, ki prispevajo k razogljičenju gospodarstva in k splošnemu izboljšanju socialno-ekonomskega položaja ljudi. Cilj bomo ponovno pregledali ob koncu leta 2025.

To strategijo družbeno odgovornega in trajnostnega investiranja, tj. investiranje v zelene, socialne in trajnostne obveznice, izvajamo na ravni vseh naših obvezniških naložb (tj. državne, kvazi-državne, naddržavne, agencijske in podjetniške obveznice).

Zmanjšanje ogljičnega odtisa naših naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja

Da bi vidno zmanjšali ogljični odtis lastnih naložb v izdajatelje iz zasebnega sektorja, se bomo sprva osredotočili na naložbe v obveznice nefinančnih podjetij. Pri investiranju v te obveznice trenutno upoštevamo izključitveni seznam NBIM. Iz nabora primernih izdajateljev so že izključena podjetja iz tobačne in orožarske industrije ter podjetja, ki se ukvarjajo s premogovništvom in proizvodnjo elektrike v termoelektrarnah. Prav tako so izključena podjetja, ki so vpletena v korupcijo, povzročajo večjo okoljsko škodo ali kršijo človekove pravice. V letu 2023 smo se odločili posodobiti in občutno zaostri kriterije za izključitev podjetij s seznama primernih izdajateljev, pri čemer bomo v največji možni meri upoštevali priporočila referenčnih vrednosti EU, usklajenih s Pariškim sporazumom (angl. EU Paris-aligned benchmark), ob hkratnem upoštevanju kakovosti in razpoložljivosti podatkov. Z upoštevanjem teh priporočil bomo prenehali investirati v ogljično intenzivna podjetja, ki pridobijo več kot: (i) 10 % svojih prihodkov s fosilnimi gorivi na splošno, (ii) 1 % svojih prihodkov iz dejavnosti premoga, (iii) 10 % svojih prihodkov iz naftnih dejavnosti, (iv) 50 % svojih prihodkov iz dejavnosti zemeljskega plina ter (v) 50 % svojih prihodkov iz proizvodnje električne energije iz fosilnih goriv z intenzivnostjo TGP nad 100 g CO₂e/kWh. Poleg tega bomo prenehali investirati v podjetja iz ogljično intenzivnih sektorjev, ki ne poročajo o teh podatkih, pri tem da bomo še naprej izključevali podjetja iz tobačne in orožarske industrije. Poleg prenehanja investiranja v takšne izdajatelje nefinančnih podjetniških obveznic bomo do konca leta 2025 tudi postopno odprodali naše obstoječe naložbe v te izdajatelje.

V letih 2024 in 2025 se bomo osredotočili tudi na oblikovanje strategij zmanjševanja ogljičnega odtisa za naše druge naložbe iz zasebnega sektorja, tj. za obveznice finančnih podjetij, krite obveznice in delnice. Ogljični odtis naših delniških naložb nameravamo zmanjšati s prehodom iz globalno diverzificiranih investicijskih skladov (angl. Exchange traded funds, ETF) v nizkoogljicne ETF. Prav tako načrtujemo uvedbo strategij zmanjševanja ogljičnega odtisa naših naložb v obveznice finančnih podjetij in krite obveznice (npr. izključitev neprimernih izdajateljev, povečanje deleža izdajateljev z nižjo intenzivnostjo emisij TGP in/ali z ambicioznejšimi podnebnimi cilji). Ti načrti so močno odvisni od kakovosti in razpoložljivosti ustreznih podnebnih podatkov za te naložbene razrede.

5.2 Metrike

Odločili smo se razkriti tako v preteklost kot v prihodnost usmerjene podnebne kazalnike za naše celotne finančne naložbe. Razkrivamo naslednje štiri v preteklost usmerjene kazalnike: (i) tehtano povprečje ogljične intenzivnosti (angl. Weighted average carbon intensity, WACI), (ii) absolutne emisije TGP (angl. Total carbon emissions, TCE), (iii) ogljični odtis (angl. Carbon footprint) in (iv) ogljična intenzivnost (angl. Carbon intensity). V splošnem velja, da višja (naraščajoča) vrednost teh kazalnikov pomeni slabši (naraščajoči) ogljični odtis portfelja. Poleg tega razkrivamo naslednje tri v prihodnost usmerjene podnebne kazalnike, ki so na voljo zgolj za izdajatelje iz zasebnega sektorja: (i) cilji zmanjšanja emisij TGP, (ii) temperaturna ocena in (iii) ocena ogljičnega tveganja. Za prva dva kazalnika v splošnem velja, da večja (naraščajoča) izpostavljenost izdajateljem, zavezanim h globalnim podnebnim oziroma temperaturnim ciljem, pomeni višjo (naraščajočo) usklajenost portfelja s cilji Pariškega sporazuma. Višja (naraščajoča) ocena ogljičnega tveganja pomeni višjo (naraščajočo) pripravljenost portfelja na prehod v nizkoogljično gospodarstvo. Poleg razkritja zgoraj omenjenih kazalnikov bomo še naprej razkrivali obseg naših naložb v zelene, socialne in trajnostne obveznice.

Različni kazalniki, povezani s podnebjem, poskušajo z različnih, a dopolnjujočih se vidikov oblikovati oceno skladnosti sedanjih in načrtovanih emisij TGP izdajateljev z doseganjem podnebnih ciljev. Podrobnejši opis vseh razkritih kazalnikov je v prilogi 3.

Emisije TGP se merijo in izražajo v tonah ekvivalenta CO₂⁹ (tCO₂e) in se običajno poročajo v treh obsegih (obseg 1, 2 in 3), kot je opredeljeno v globalno uporabljanem protokolu o TGP¹⁰. Naši izračuni v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov (tehtano povprečje ogljične intenzivnosti, absolutne emisije TGP, ogljični odtis, ogljična intenzivnost) temeljijo na vsoti emisij TGP obsegov 1 in 2, kar je v skladu s priporočili TCFD. V prihodnje bi lahko v izračune vključili tudi emisije TGP obsega 3, če in ko se izboljšajo metodologije, pokritost in zlasti kakovost podatkov, s čimer se bo zmanjšalo tveganje dvojnega štetja emisij TGP.

Izračune kazalnikov, povezanih s podnebjem, smo naredili s pomočjo podatkov, ki sta jih zagotovila Institutional Shareholder Services Germany AG (ISS) in Carbon4 Finance (C4F). Poleg tega smo uporabili tudi podatke Svetovne banke, Evropske centralne banke (ECB) in Bloombergga.

Pri izračunih kazalnikov, povezanih s podnebjem, smo poskušali zagotoviti, da se vsi podatki (podatki o portfelju, emisije TGP, finančni in drugi podatki) nanašajo na isto referenčno leto. Ker pa je več podatkov na voljo le z določenim časovnim zamikom (npr. podatki o emisijah TGP, določeni finančni podatki), se ti pri izračunu kazalnikov (zlasti za zadnje/-a leto/-a) običajno nanašajo na nekoliko različna referenčna leta. To pomeni, da bi se lahko vrednost poročanih kazalnikov, povezanih s podnebjem, v naših prihodnjih poročilih nekoliko spremenila zaradi ponovnih izračunov teh kazalnikov z uporabo posodobljenih podatkov za isto referenčno leto (ko bodo ti podatki na voljo).

Vse tabele in slike v tem poglavju se nanašajo na naše celotne finančne naložbe (evrske naložbe in naložbe v tujih valutah). Kazalniki, povezani s podnebjem, za naše evrske finančne naložbe so predstavljeni v prilogi 2.

⁹ Ekvivalent ogljikovega dioksida (ali ekvivalent CO₂) je mera, ki se uporablja za primerjavo emisij različnih TGP na podlagi njihovega potenciala globalnega segrevanja s pretvorbo količin drugih TGP v ekvivalentno količino ogljikovega dioksida z enakim potencialom globalnega segrevanja.

¹⁰ Obseg 1 so neposredne emisije TGP iz lastnih ali nadzorovanih virov (npr. emisije TGP v procesu proizvodnje blaga, uporaba službenih vozil itd.). Obseg 2 so posredne emisije TGP iz proizvodnje kupljene in porabljene energije (npr. električna energija, para, ogrevanje, hlajenje). Obseg 3 so vse druge posredne emisije TGP, ki niso vključene v obseg 2 in se pojavljajo v vrednostni verigi podjetja, ki poroča, vključno z emisijami TGP navzgor in navzdol po verigi (npr. poslovna potovanja, odlaganje odpadkov, poraba blaga, naložbe).

Tabela 1 prikazuje kazalnike, povezane s podnebjem, po naložbenih razredih za naše celotne finančne naložbe ob koncu leta 2022 (zgodovinski podatki so v prilogi 1).

Tabela 1: Kazalniki, povezani s podnebjem, ob koncu leta 2022

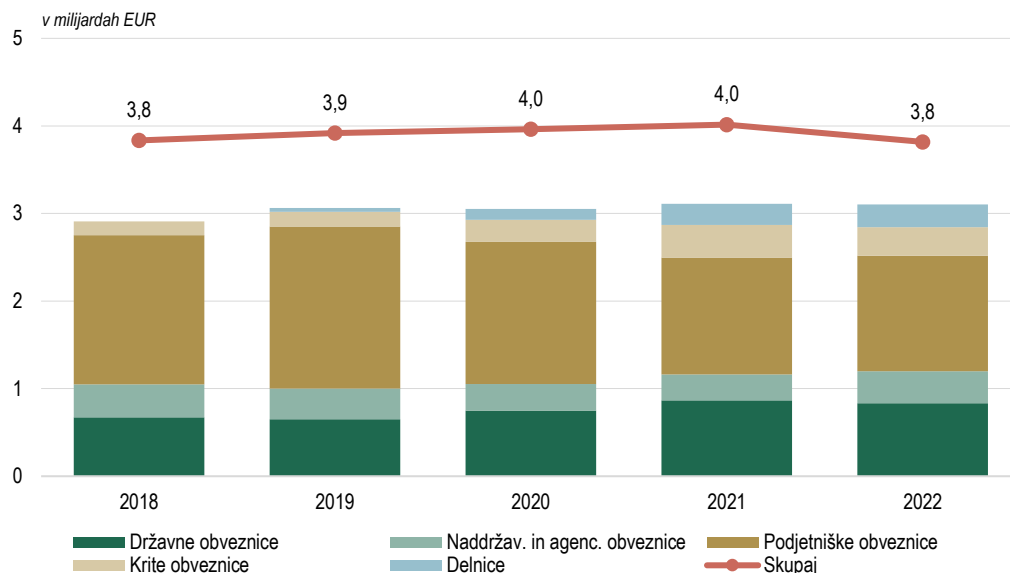
	Naložbe v državne izdajatelje			Naložbe v nedržavne izdajatelje				
	Državne in kvazi-državne obveznice			Skupaj nedržavne naložbe	Naddržavne in agencijske obveznice	Podjetniške obveznice	Krite obveznice	Delnice
	Proizvodna metoda	Potrošna metoda	Metoda sektorja države					
Velikost portfelja (mio EUR)			832	2.271	366	1.320	323	261
Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti (tCO ₂ e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)	266 (100 %)	14 (100 %)	176 (100 %)	68 (90 %)	4 (54 %)	71 (99 %)	0,7 (87 %)	192 (99 %)
Absolutne emisije TGP (tCO ₂ e)	239.957 (100 %)	272.548 (100 %)	27.099 (100 %)	77.342 (89 %)	18 (54 %)	58.074 (97 %)	34 (85 %)	19.216 (99 %)
Ogljični odtis (tCO ₂ e na mio EUR investicij)	266 (100 %)	302 (100 %)	30 (100 %)	36 (89 %)	0,1 (54 %)	43 (97 %)	0,1 (85 %)	75 (99 %)
Ogljična intenzivnost (tCO ₂ e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)	266 (100 %)	13 (100 %)	155 (100 %)	107 (89 %)	4 (54 %)	98 (97 %)	1,1 (85 %)	209 (99 %)
Cilji zmanjšanja emisij TGP (% investicij v izdajatelje, zavezane globalnim podnebnim ciljem)	-	-	-	56 % (96 %)	-	62 % (98 %)	26 % (86 %)	59 % (99 %)
Temperaturna ocena pod 2 °C (% investicij)	-	-	-	90 % (96 %)	-	91 % (98 %)	100 % (86 %)	76 % (99 %)
Ocena ogljičnega tveganja (ocena; % investicij)	-	-	-	60 (91 %)	-	59 (97 %)	70 (63 %)	55 (95 %)
Zelene, socialne, trajnostne obveznice (mio EUR, velja za vse naložbene razrede)				279 (zelene: 195, socialne: 72, trajnostne: 12)				

Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Opomba: Velikost portfelja vključuje tržno vrednost naših celotnih finančnih naložb, razen naložb v zlato in denarna sredstva, na dan 31. december 2022. Odstotki v oklepajih pod vrednostjo posameznega kazalnika kažejo razpoložljivost podatkov (pokritost podatkov), izračunano kot delež naložb (tj. tržna vrednost naložb / tržna vrednost portfelja), za katere so na voljo vsi zahtevani podatki (tj. podatki o emisijah TGP in finančni podatki). Kazalnik cilji zmanjšanja emisij TGP kaže delež naših naložb v izdajatelje, ki so zavezani globalnim podnebnim ciljem (izdajatelji z ambicioznimi cilji, zavezami do znanstveno utemeljenih ciljev (angl. Science-based targets, SBT) ali z odobrenimi SBT).

Gibanje obsega in strukture naših celotnih finančnih naložb je prikazano na sliki 2. Velikost naših naložb je v zadnjih petih letih ostala razmeroma nespremenjena. Konec leta 2022 so bile naše lastne finančne naložbe (brez zlata in denarnih sredstev) sestavljene iz podjetniških obveznic (43 %), državnih obveznic (27 %), naddržavnih in agencijskih obveznic (12 %), kritih obveznic (10 %) in delnic (8 %).

Slika 2: Gibanje obsega in sestave naših celotnih finančnih naložb

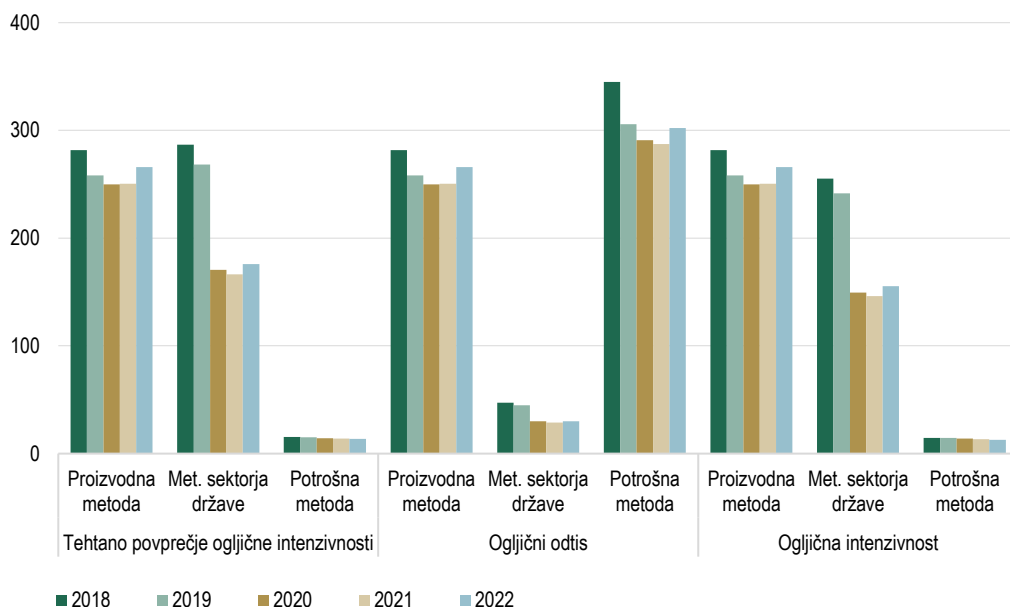


Vir: izračuni BS.

Opomba: Skupaj vključuje naložbene razrede, ki niso del poročila, tj. naložbe v zlato in denarna sredstva.

Slika 3 prikazuje zgodovinsko gibanje normaliziranih kazalnikov, povezanih s podnebjem, za naše naložbe v državne izdajatelje. V preteklost usmerjeni podnebni kazalniki¹¹ naših naložb v državne izdajatelje so se v opazovanem obdobju nekoliko izboljšali (znižali), kar lahko pripišemo predvsem splošnemu zmanjšanju emisij TGP državnih izdajateljev. Ti kazalniki so se sicer v letu 2022 rahlo poslabšali (zvišali) zaradi nekoliko večjega povečanja obsega naših naložb v državne obveznice, denominirane v kitajskih juanih. Izboljšanje normaliziranih v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov je še bolj izrazito pri naših evrskih naložbah v državne izdajatelje (glej prilogo 2).

Slika 3: Gibanje izbranih kazalnikov, povezanih s podnebjem, za naše naložbe v državne izdajatelje



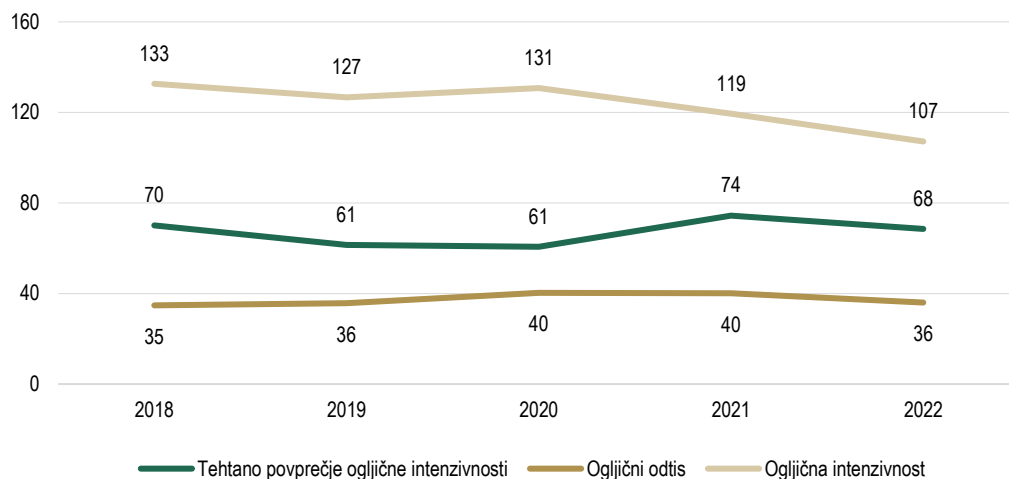
Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Opomba: Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti in ogljična intenzivnost: tCO₂e na mio EUR PPP prilagojen BDP oz. na prebivalca oz. na mio EUR izdatkov za potrošnjo. Ogljični odtis: tCO₂e na mio EUR investicij.

¹¹ Kazalnike za naložbe v državne obveznice je mogoče izračunati s tremi različnimi pristopi, tj. proizvodno, potrošno ali metodo sektorja države. Proizvodna metoda zajema emisije TGP, ki nastanejo pri proizvodnji znotraj države. Potrošna metoda zajema emisije TGP, povezane z uporabo blaga in storitev znotraj države. Metoda sektorja države zajema le emisije TGP, povezane z državnimi institucijami in izdatki.

Slika 4 prikazuje zgodovinsko gibanje normaliziranih podnebnih kazalnikov za naše naložbe v nedržavne izdajatelje. V opazovanem obdobju sta se tehtano povprečje ogljične intenzivnosti in ogljična intenzivnost naših naložb v nedržavne izdajatelje nekoliko izboljšala (znižala), medtem ko se kazalnik ogljičnega odtisa ni bistveno spremenil. Izboljšanje prvih dveh kazalnikov je posledica povečanja obsega naložb v nedržavne izdajatelje iz manj ogljično intenzivnih sektorjev ter splošnega zmanjšanja emisij TGP nedržavnih izdajateljev. Izboljšanje v preteklost usmerjenih podnebnih kazalnikov je še bolj izrazito pri naših evrskih naložbah v nedržavne izdajatelje (priloga 2).

Slika 4: Gibanje izbranih kazalnikov, povezanih s podnebjem, za naše naložbe v nedržavne izdajatelje

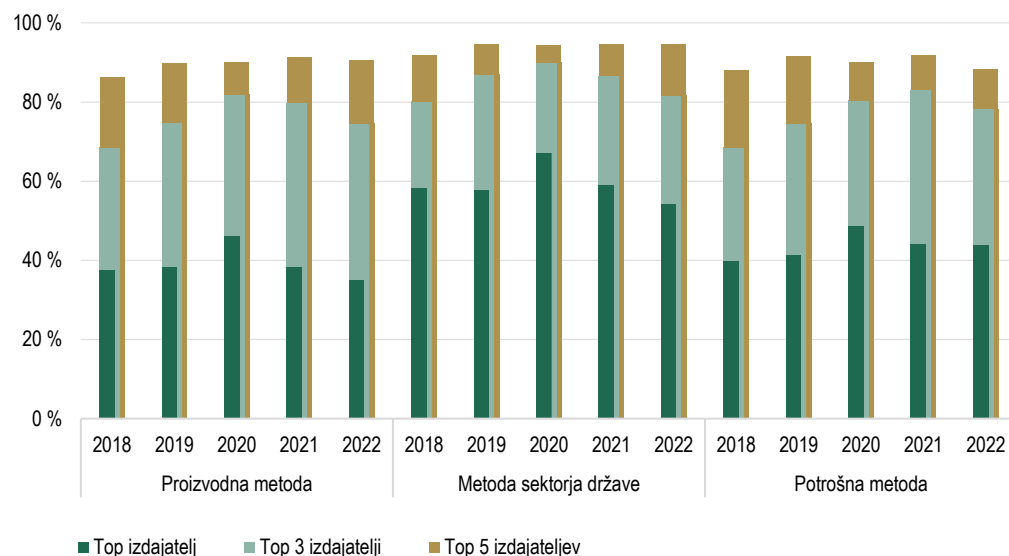


Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Opomba: Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti in ogljična intenzivnost: tCO₂e na mio EUR prihodkov. Ogljični odtis: tCO₂e na mio EUR investicij.

Slika 5 prikazuje, da je bil prispevek izdajatelja državnih obveznic, ki je v opazovanem obdobju največ prispeval k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti naših naložb v državne izdajatelje, razmeroma stabilen in je znašal približno od 40 % do 60 % (odvisno od metode izračuna). Po drugi strani pa se je prispevek izdajateljev državnih obveznic, ki sta v opazovanem obdobju prispevala drugi in tretji največji delež k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti, nekoliko povečal z okoli 27 % v letu 2018 na okoli 34 % v letu 2022 (povprečni prispevek vseh treh metod).

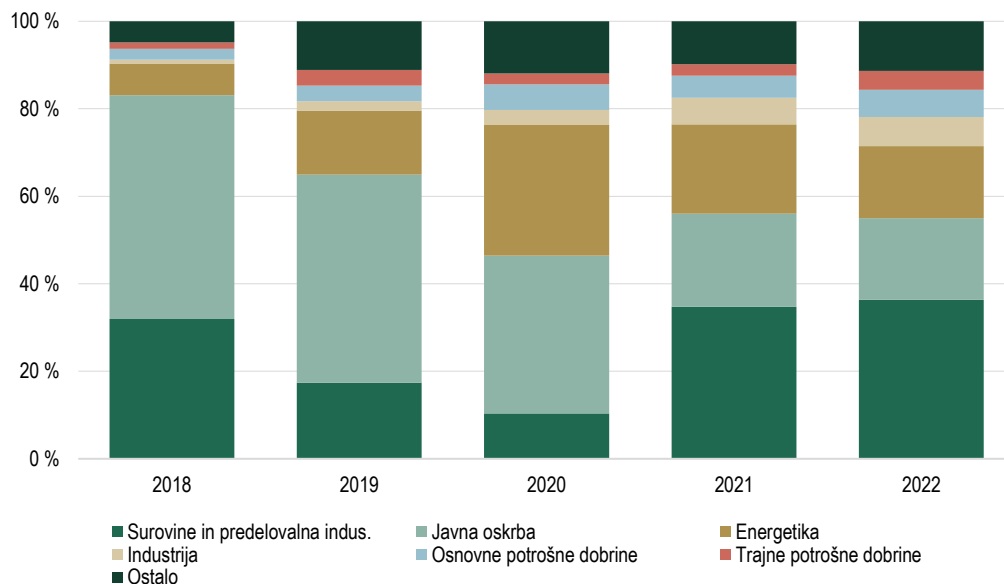
Slika 5: Prispevki k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti v okviru naših naložb v državne izdajatelje



Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Slika 6 prikazuje prispevke posameznih sektorjev k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti naših naložb v nedržavne izdajatelje. V opazovanem obdobju so trije ogljično najbolj intenzivni sektorji (surovine in predelovalna industrija, javna oskrba ter energetika) k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti naših naložb v nedržavne izdajatelje skupaj prispevali med 70 % in 90 %.

Slika 6: Prispevki sektorjev k tehtanemu povprečju ogljične intenzivnosti v okviru naših naložb v nedržavne izdajatelje



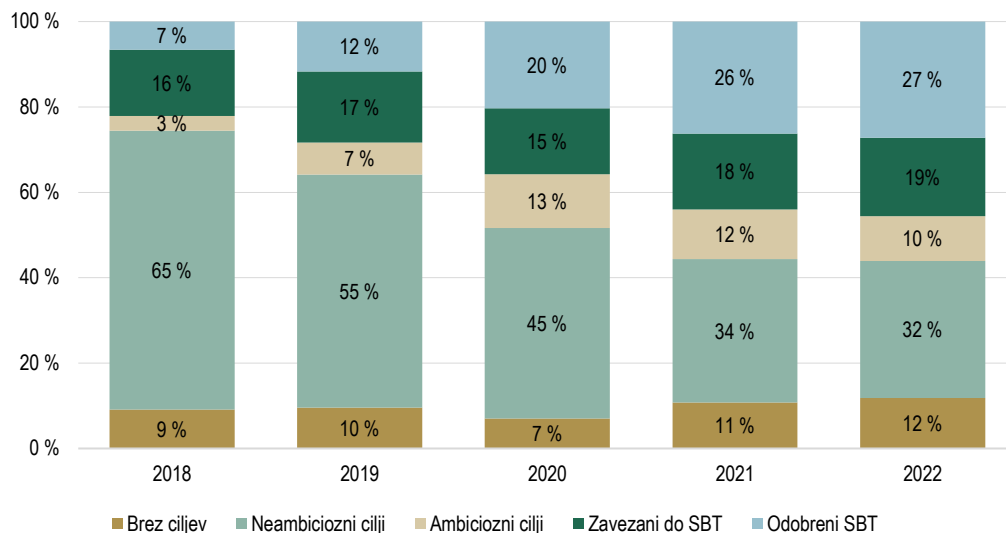
Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Poleg objave zgornjih kazalnikov smo se odločili objaviti tudi več drugih kazalnikov, povezanih s podnebjem, ki so na voljo le za izdajatelje iz zasebnega sektorja, tj. delnice, podjetniške obveznice in krite obveznice. Ti kazalniki so cilji zmanjšanja emisij TGP, temperaturna ocena in ocena ogljičnega tveganja. Hkrati bomo še naprej razkrivali obseg naših naložb v zelene, socialne in trajnostne obveznice.

Slika 7 na podlagi podatkov o ciljnih zmanjšanja emisij TGP, ki jih izračunava ISS, prikazuje, kako dobro so naše naložbe v izdajatelje zasebnega sektorja (podjetniške obveznice, krite obveznice in delnice) usklajene z globalnimi podnebnimi cilji. Delež naložb v izdajatelje, ki so se zavezali k doseganju globalnih podnebnih ciljev, se je povečal s 26 % v letu 2018 na 56 % v letu 2022. ISS kot izdajatelje, ki so zavezani h globalnim podnebnim ciljem, obravnava izdajatelje z ambicioznimi cilji, z zavezo do znanstveno utemeljenih ciljev (SBT) in z odobrenimi SBT¹².

¹² Znanstveno utemeljeni cilji (angl. Science-based targets, SBT) zagotavljajo podjetjem jasno zastavljeno pot do zmanjšanja emisij TGP, pomagajo pri preprečevanju najhujših posledic podnebnih sprememb ter pripomorejo k povečanju obsega poslovanja. Cilji veljajo za znanstveno utemeljene, če so le-ti v skladu s tem, kar najnovejša znanost o podnebnju meni, da je treba storiti za izpolnitev ciljev Pariškega sporazuma.

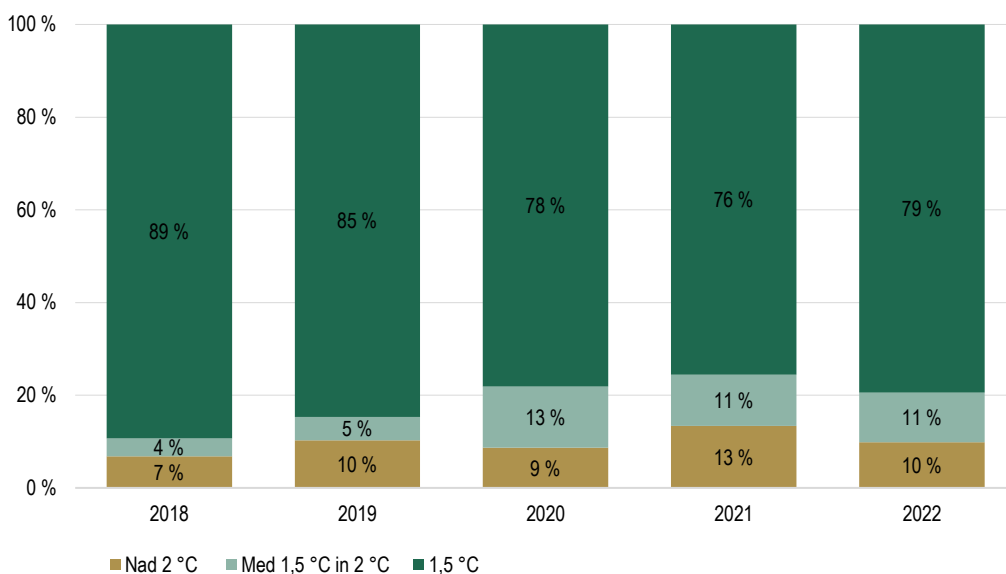
Slika 7: Cilji zmanjšanja emisij TGP izdajateljev iz zasebnega sektorja



Vir: ISS, izračuni BS.

Slika 8 na podlagi temperaturne ocene, ki jo izračunava ISS, prikazuje, kako dobro so naše naložbe v izdajatelje iz zasebnega sektorja usklajene z globalnimi temperaturnimi cilji. Delež naložb v izdajatelje s podnebnimi cilji, ki so po oceni ISS usklajeni s scenarijem trajnostnega razvoja v letu 2050, se je v opazovanem obdobju nekoliko znižal (2018: 89 %; 2022: 79 %), a je ostal še vedno visok¹³. V splošnem velja, da ima izdajatelj, ki je usklajen s scenarijem trajnostnega razvoja v letu 2050, temperaturno oceno 1,5 °C.

Slika 8: Temperaturne ocene izdajateljev iz zasebnega sektorja



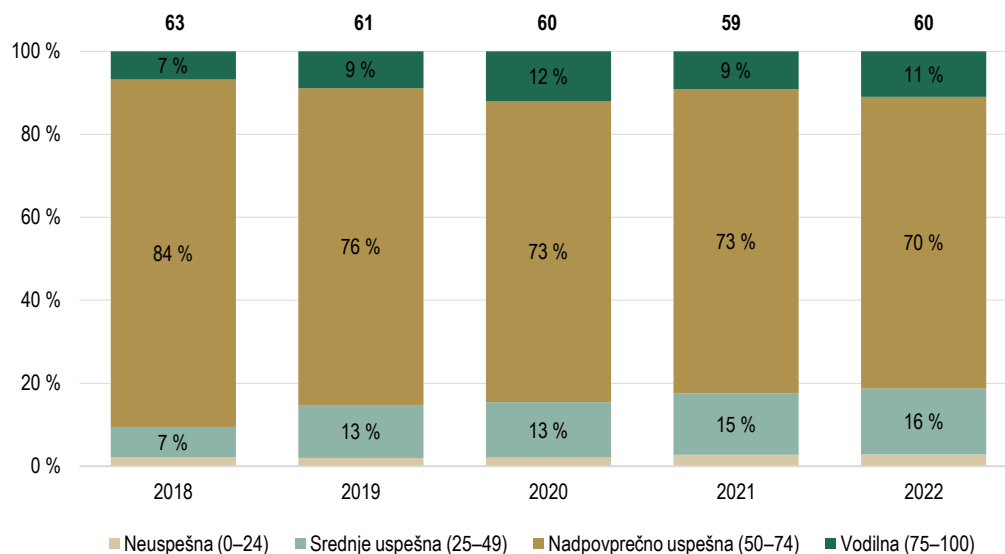
Vir: ISS, izračuni BS.

Slika 9 na podlagi ocene ogljičnega tveganja, ki jo izračunava ISS, prikazuje, kako uspešno se izdajatelji iz zasebnega sektorja pri svojem poslovanju in v okviru dobavne verige spopadajo s podnebnimi tveganji, značilnimi za njihovo panogo. Delež naložb v izdajatelje, ki so kategorizirani kot nadpovprečno uspešni ali vodilni (vrednost kazalnika

¹³ Scenarij trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Scenario, SDS) je v celoti usklajen s cilji Pariškega sporazuma, tj. omejiti zvišanje povprečne svetovne temperature precej pod 2 °C, s prizadevanjem omejiti dvig na 1,5 °C.

je nad 50), se je v opazovanem obdobju nekoliko znižal, vendar ostal še vedno razmeroma visok (2018: 91 %, 2022: 81 %). Kazalnik se meri na lestvici od 0 (zelo slaba uspešnost) do 100 (odlična uspešnost).

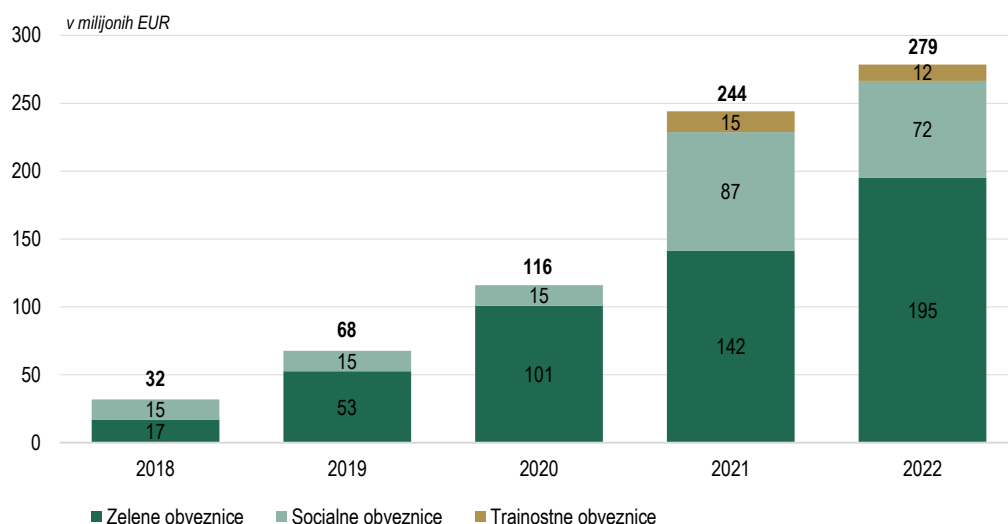
Slika 9: **Ocene ogličnega tveganja izdajateljev iz zasebnega sektorja**



Vir: ISS, izračuni BS.

V zadnjih petih letih smo močno povečali obseg naložb v zelene, socialne in trajnostne obveznice. V letu 2018 so naše naložbe v tovrstne obveznice znašale le 32 milijonov EUR, kar je predstavljalo manj kot 1 % naših finančnih naložb. Konec leta 2022 smo imeli v lasti skoraj 280 milijonov EUR teh obveznic (slika 10), kar je predstavljalo več kot 7 % naših finančnih naložb.

Slika 10: **Obseg naložb v zelene, socialne in trajnostne obveznice**



Vir: Bloomberg, izračuni BS.

Priloge

Priloga 1: Kazalniki, povezani s podnebjem (celotne finančne naložbe)

	Naložbe v državne izdajatelje			Naložbe v nedržavne izdajatelje				
	Državne in kvazi-državne obveznice			Skupaj nedržavne naložbe	Naddržavne in agencijske obveznice	Podjetniške obveznice	Krite obveznice	Delnice
	Proizvodna metoda	Potrošna metoda	Metoda sektorja države					
Velikost portfelja (mio EUR)								
2022			832	2.271	366	1.320	323	261
2021			866	2.245	295	1.337	373	241
2020			749	2.304	305	1.622	250	126
2019			651	2.412	350	1.850	169	43
2018			673	2.238	377	1.702	158	-
Tehtano povprečje ogliščne intenzivnosti (tCO₂e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)								
2022	266 (100 %)	14 (100 %)	176 (100 %)	68 (90 %)	4 (54 %)	71 (99 %)	0,7 (87 %)	192 (99 %)
2021	250 (100 %)	14 (100 %)	166 (100 %)	74 (92 %)	4 (67 %)	86 (98 %)	0,9 (86 %)	165 (99 %)
2020	250 (100 %)	14 (100 %)	171 (100 %)	61 (96 %)	3 (91 %)	67 (99 %)	2,2 (79 %)	184 (100 %)
2019	258 (100 %)	15 (100 %)	268 (100 %)	61 (95 %)	4 (86 %)	71 (100 %)	0,5 (64 %)	200 (99 %)
2018	282 (100 %)	15 (100 %)	287 (100 %)	70 (96 %)	4 (89 %)	87 (100 %)	1,5 (65 %)	-
Absolutne emisije TGP (obseg 1 in 2 v tCO₂e)								
2022	239.957 (100 %)	272.548 (100 %)	27.099 (100 %)	77.342 (89 %)	18 (54 %)	58.074 (97 %)	34 (85 %)	19.216 (99 %)
2021	210.583 (100 %)	241.608 (100 %)	24.228 (100 %)	80.194 (91 %)	17 (67 %)	65.061 (97 %)	40 (85 %)	15.076 (99 %)
2020	176.401 (100 %)	205.530 (100 %)	21.123 (100 %)	85.944 (96 %)	19 (91 %)	77.075 (99 %)	24 (79 %)	8.825 (100 %)
2019	158.057 (100 %)	187.086 (100 %)	27.483 (100 %)	79.721 (95 %)	39 (86 %)	76.048 (100 %)	7 (64 %)	3.628 (99 %)
2018	180.839 (100 %)	221.456 (100 %)	30.428 (100 %)	72.891 (96 %)	77 (89 %)	72.802 (100 %)	13 (65 %)	-
Ogliščni odtis (tCO₂e na mio EUR investicij)								
2022	266 (100 %)	302 (100 %)	30 (100 %)	36 (89 %)	0,1 (54 %)	43 (97 %)	0,1 (85 %)	75 (99 %)
2021	250 (100 %)	287 (100 %)	29 (100 %)	40 (91 %)	0,1 (67 %)	51 (97 %)	0,1 (85 %)	63 (99 %)
2020	250 (100 %)	291 (100 %)	30 (100 %)	40 (96 %)	0,1 (91 %)	49 (99 %)	0,1 (79 %)	70 (100 %)
2019	258 (100 %)	306 (100 %)	45 (100 %)	36 (95 %)	0,1 (86 %)	42 (100 %)	0,1 (64 %)	85 (99 %)
2018	282 (100 %)	345 (100 %)	47 (100 %)	35 (96 %)	0,2 (89 %)	43 (100 %)	0,1 (65 %)	-
Ogliščna intenzivnost (tCO₂e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)								
2022	266 (100 %)	13 (100 %)	155 (100 %)	107 (89 %)	4 (54 %)	98 (97 %)	1,1 (85 %)	209 (99 %)
2021	250 (100 %)	13 (100 %)	146 (100 %)	119 (91 %)	4 (67 %)	117 (97 %)	1,2 (85 %)	193 (99 %)
2020	250 (100 %)	14 (100 %)	150 (100 %)	131 (96 %)	3 (91 %)	131 (99 %)	1,4 (79 %)	203 (100 %)
2019	258 (100 %)	15 (100 %)	241 (100 %)	127 (95 %)	4 (86 %)	128 (100 %)	0,7 (64 %)	208 (99 %)
2018	282 (100 %)	15 (100 %)	255 (100 %)	133 (96 %)	5 (89 %)	138 (100 %)	1,6 (65 %)	-
Cilji zmanjšanja emisij TGP (% investicij v izdajatelje, zavezane globalnim podnebnim ciljem)								
2022	-	-	-	56 % (96 %)	-	62 % (98 %)	26 % (86 %)	59 % (99 %)
2021	-	-	-	56 % (92 %)	-	62 % (93 %)	27 % (86 %)	61 % (99 %)
2020	-	-	-	48 % (95 %)	-	50 % (98 %)	22 % (75 %)	61 % (100 %)
2019	-	-	-	36 % (96 %)	-	38 % (99 %)	0 % (62 %)	50 % (99 %)
2018	-	-	-	26 % (95 %)	-	27 % (100 %)	0 % (42 %)	-

Temperaturna ocena pod 2 °C (% investicij)									
2022	-	-	-	90 % (96 %)	-	91 % (98 %)	100 % (86 %)	76 % (99 %)	
2021	-	-	-	87 % (92 %)	-	85 % (93 %)	100 % (86 %)	78 % (99 %)	
2020	-	-	-	91 % (95 %)	-	91 % (98 %)	100 % (75 %)	77 % (100 %)	
2019	-	-	-	90 % (96 %)	-	90 % (99 %)	100 % (62 %)	73 % (99 %)	
2018	-	-	-	93 % (97 %)	-	93 % (100 %)	100 % (62 %)	-	
Ocena ogljičnega tveganja (ocena; % investicij)									
2022	-	-	-	60 (91 %)	-	59 (97 %)	70 (63 %)	55 (95 %)	
2021	-	-	-	59 (87 %)	-	58 (92 %)	69 (63 %)	56 (95 %)	
2020	-	-	-	60 (92 %)	-	60 (97 %)	73 (53 %)	55 (97 %)	
2019	-	-	-	61 (94 %)	-	60 (99 %)	71 (42 %)	54 (96 %)	
2018	-	-	-	63 (95 %)	-	63 (100 %)	71 (42 %)	-	
Zelene, socialne in trajnostne obveznice (mio EUR; vsi naložbeni razredi)									
2022						279 (zelene: 195, socialne: 72, trajnostne: 12)			
2021						244 (zelene: 142, socialne: 87, trajnostne: 15)			
2020						116 (zelene: 101, socialne: 15)			
2019						68 (zelene: 53, socialne: 15)			
2018						32 (zelene: 17, socialne: 15)			

Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Opomba: Velikost portfelja vključuje tržno vrednost naših celotnih finančnih naložb, razen naložb v zlato in denarna sredstva. Odstotki v oklepajih pod vrednostjo posameznega kazalnika kažejo razpoložljivost podatkov (pokritost podatkov), izračunano kot delež naložb (tj. tržna vrednost naložb / tržna vrednost portfelja), za katere so na voljo vsi zahtevani podatki (tj. podatki o emisijah TGP in finančni podatki). Podatki za kazalnike cilji zmanjšanja emisij TGP, temperaturna ocena in ocena ogljičnega tveganja so na voljo le za podjetniške obveznice, krite obveznice in delnice. Kazalnik cilji zmanjšanja emisij TGP kaže delež naših naložb v izdajatelje, ki so zavezani globalnim podnebnim ciljem (izdajatelji z ambicioznimi cilji, zavezami do znanstveno utemeljenih ciljev (angl. Science-based targets, SBT) ali z odobrenimi SBT).

Priloga 2: Kazalniki, povezani s podnebjem (evrske finančne naložbe)

	Naložbe v državne izdajateljce			Naložbe v nedržavne izdajateljce				
	Državne in kvazi-državne obveznice			Skupaj nedržavne naložbe	Naddržavne in agencijske obveznice	Podjetniške obveznice	Krite obveznice	Delnice
	Proizvodna metoda	Potrošna metoda	Metoda sektorja države					
Velikost portfelja (mio EUR)								
2022			466	1.843	199	1.320	323	-
2021			547	1.898	188	1.337	373	-
2020			465	2.063	191	1.622	250	-
2019			440	2.225	206	1.850	169	-
2018			427	2.081	227	1.696	158	-
Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti (tCO₂e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)								
2022	208 (100 %)	11 (100 %)	90 (100 %)	56 (90 %)	2,0 (33 %)	71 (99 %)	0,7 (87 %)	-
2021	209 (100 %)	12 (100 %)	89 (100 %)	66 (91 %)	2,0 (49 %)	86 (98 %)	0,9 (86 %)	-
2020	208 (100 %)	11 (100 %)	87 (100 %)	56 (95 %)	1,1 (86 %)	67 (99 %)	2,2 (79 %)	-
2019	225 (100 %)	13 (100 %)	160 (100 %)	62 (95 %)	1,0 (78 %)	71 (100 %)	0,5 (64 %)	-
2018	242 (100 %)	14 (100 %)	167 (100 %)	75 (96 %)	1,3 (87 %)	87 (100 %)	1,5 (65 %)	-
Absolutne emisije TGP (obseg 1 in 2 v tCO₂e)								
2022	106.319 (100 %)	124.927 (100 %)	10.231 (100 %)	58.112 (88 %)	5 (33 %)	58.074 (97 %)	34 (85 %)	-
2021	110.484 (100 %)	130.582 (100 %)	10.514 (100 %)	65.106 (90 %)	5 (49 %)	65.061 (97 %)	40 (85 %)	-
2020	91.109 (100 %)	110.346 (100 %)	8.637 (100 %)	77.102 (95 %)	3 (86 %)	77.075 (99 %)	24 (79 %)	-
2019	92.110 (100 %)	113.967 (100 %)	13.452 (100 %)	76.057 (95 %)	2 (78 %)	76.048 (100 %)	7 (64 %)	-
2018	95.938 (100 %)	131.133 (100 %)	13.537 (100 %)	72.816 (96 %)	3 (87 %)	72.800 (100 %)	13 (65 %)	-
Ogljični odtis (tCO₂e na mio EUR investicij)								
2022	208 (100 %)	244 (100 %)	20 (100 %)	33 (88 %)	0,1 (33 %)	43 (97 %)	0,1 (85 %)	-
2021	209 (100 %)	247 (100 %)	20 (100 %)	39 (90 %)	0,1 (49 %)	51 (97 %)	0,1 (85 %)	-
2020	208 (100 %)	252 (100 %)	20 (100 %)	41 (95 %)	0,0 (86 %)	49 (99 %)	0,1 (79 %)	-
2019	225 (100 %)	278 (100 %)	33 (100 %)	37 (95 %)	0,0 (78 %)	42 (100 %)	0,1 (64 %)	-
2018	242 (100 %)	331 (100 %)	34 (100 %)	37 (96 %)	0,0 (87 %)	44 (100 %)	0,1 (65 %)	-
Ogljična intenzivnost (tCO₂e na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo ali na mio EUR prihodkov)								
2022	208 (100 %)	11 (100 %)	90 (100 %)	93 (88 %)	2,3 (33 %)	98 (97 %)	1,1 (85 %)	-
2021	209 (100 %)	12 (100 %)	89 (100 %)	110 (90 %)	2,1 (49 %)	117 (97 %)	1,2 (85 %)	-
2020	208 (100 %)	11 (100 %)	86 (100 %)	126 (95 %)	0,6 (86 %)	131 (99 %)	1,4 (79 %)	-
2019	225 (100 %)	12 (100 %)	160 (100 %)	125 (95 %)	0,6 (78 %)	128 (100 %)	0,7 (64 %)	-
2018	242 (100 %)	14 (100 %)	165 (100 %)	135 (96 %)	0,6 (87 %)	138 (100 %)	1,6 (65 %)	-
Cilji zmanjšanja emisij TGP (% investicij v izdajateljce, zavezane globalnim podnebnim ciljem)								
2022	-	-	-	56 % (96 %)	-	62 % (98 %)	26 % (86 %)	-
2021	-	-	-	55 % (91 %)	-	62 % (93 %)	27 % (86 %)	-
2020	-	-	-	47 % (95 %)	-	50 % (98 %)	22 % (75 %)	-
2019	-	-	-	36 % (96 %)	-	38 % (99 %)	0 % (62 %)	-
2018	-	-	-	25 % (95 %)	-	26 % (100 %)	0 % (42 %)	-

Temperaturna ocena pod 2 °C (% investicij)								
2022	-	-	-	92 % (96 %)	-	91 % (98 %)	100 % (86 %)	-
2021	-	-	-	88 % (91 %)	-	85 % (93 %)	100 % (86 %)	-
2020	-	-	-	92 % (95 %)	-	91 % (98 %)	100 % (75 %)	-
2019	-	-	-	90 % (96 %)	-	90 % (99 %)	100 % (62 %)	-
2018	-	-	-	93 % (97 %)	-	93 % (100 %)	100 % (62 %)	-
Ocena ogljičnega tveganja (ocena; % investicij)								
2022	-	-	-	61 (90 %)	-	59 (97 %)	70 (63 %)	-
2021	-	-	-	60 (86 %)	-	58 (92 %)	69 (63 %)	-
2020	-	-	-	61 (91 %)	-	60 (97 %)	73 (53 %)	-
2019	-	-	-	61 (94 %)	-	60 (99 %)	71 (42 %)	-
2018	-	-	-	63 (95 %)	-	63 (100 %)	71 (42 %)	-
Zelene, socialne in trajnostne obveznice (mio EUR; vsi naložbeni razredi)								
2022	269 (zelene: 185, socialne: 72, trajnostne: 12)							
2021	233 (zelene: 131, socialne: 87, trajnostne: 15)							
2020	106 (zelene: 91, socialne: 15)							
2019	65 (zelene: 50, socialne: 15)							
2018	29 (zelene: 14, socialne: 15)							

Vir: ISS, C4F, Svetovna banka, Bloomberg, ECB, izračuni BS.

Opomba: Velikost portfelja vključuje tržno vrednost naših evrskih finančnih naložb, razen naložb v denarna sredstva. Odstotki v oklepajih pod vrednostjo posameznega kazalnika kažejo razpoložljivost podatkov (pokritost podatkov), izračunano kot delež naložb (tj. tržna vrednost naložb / tržna vrednost portfelja), za katere so na voljo vsi zahtevani podatki (tj. podatki o emisijah TGP in finančni podatki). Podatki za kazalnike cilji zmanjšanja emisij TGP, temperaturna ocena in ocena ogljičnega tveganja so na voljo le za podjetniške in krite obveznice. Kazalnik cilji zmanjšanja emisij TGP kaže delež naših naložb v izdajatelje, ki so zavezani globalnim podnebnim ciljem (izdajatelji z ambicioznimi cilji, z zavezami do znanstveno utemeljenih ciljev (angl. Science-based targets, SBT) ali z odobrenimi SBT).

Priloga 3: Opis kazalnikov, povezanih s podnebjem

Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti (angl. Weighted average carbon intensity, WACI)

Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti meri izpostavljenost portfelja ogljično intenzivnim izdajateljem. Izražen je v tonah ekvivalenta CO₂ na mio EUR prihodkov (nedržavni izdajatelji) ali na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo (državni izdajatelji; proizvodna metoda, potrošna metoda ali metoda sektorja države). TCFD priporoča investitorjem, da poročajo ta kazalnik, kadar je to mogoče. Kazalnik je preprost za izračun, ima dobro pokritost podatkov in je enostaven za razlago. Prav tako se ga lahko uporabi za vse naložbene razrede. Po drugi strani pa je občutljiv na velika odstopanja v podatkih (statistični osamelci).

$$WACI = \sum_i^n \left(\frac{\text{trenutna vrednost investicije}_i}{\text{trenutna vrednost portfelja}} \right) \times \left(\frac{\text{izdajateljeve emisije TGP}_i}{\text{izdajateljevi prihodki}_i \text{ ali PPP prilagojen BDP}_i, \text{prebivalstvo}_i, \text{izdatki za potrošnjo}_i} \right)$$

Absolutne emisije TGP (angl. Total carbon emissions, TCE)

TCE meri absolutne emisije TGP, povezane s portfeljem. Izražen je v tonah ekvivalenta CO₂. Čeprav se kazalnik široko uporablja v finančni panogi, je njegova uporabnost za primerjavo med različnimi portfelji ali skozi čas omejena, saj vrednosti kazalnika niso normalizirane. Poleg tega so za izračun tega kazalnika potrebni podatki o tržni kapitalizaciji / strukturi celotnega kapitala (nedržavni izdajatelji) ali o PPP prilagojenem BDP (državni izdajatelji), ki niso vedno na voljo.

$$TCE = \sum_i^n \left(\frac{\text{trenutna vrednost investicije}_i}{\text{EVIC}_i \text{ ali PPP prilagojen BDP}_i} \right) \times \text{izdajateljeve emisije TGP}_i$$

Ogljični odtis (angl. Carbon footprint, CF)

Kazalnik normalizira absolutne emisije TGP portfelja (TCE) z njegovo tržno vrednostjo. Izražen je v tonah ekvivalenta CO₂ na mio EUR investicij. Omogoča primerjavo med različno velikimi portfelji ter med različnimi časovnimi obdobji. Po drugi strani pa so za njegov izračun potrebni podatki o tržni kapitalizaciji / strukturi celotnega kapitala (nedržavni izdajatelji) ali o PPP prilagojenem BDP (državni izdajatelji), ki niso vedno na voljo.

$$CF = \frac{\sum_i^n \left(\frac{\text{trenutna vrednost investicije}_i}{\text{EVIC}_i \text{ ali PPP prilagojen BDP}_i} \times \text{izdajateljeve emisije TGP}_i \right)}{\text{trenutna vrednost portfelja (mio EUR)}}$$

Ogljična intenzivnost (angl. Carbon intensity, CI)

Kazalnik meri ogljično učinkovitost portfelja. Izražen je v tonah ekvivalenta CO₂ na mio EUR prihodkov (nedržavni izdajatelji) ali na mio EUR PPP prilagojen BDP / na prebivalca / na mio EUR izdatkov za potrošnjo (državni izdajatelji; proizvodna metoda, potrošna metoda ali metoda sektorja države). V primerjavi z ogljičnim odtisom je ta kazalnik bolj zapleten, prav tako je njegova interpretacija bolj kompleksna. Po drugi strani pa omogoča primerjavo med različno velikimi portfelji ter med različnimi časovnimi obdobji.

$$CI = \frac{\sum_i^n \left(\frac{\text{trenutna vrednost portfelja}_i}{\text{EVIC}_i \text{ ali PPP prilagojen BDP}_i} \times \text{izdajateljeve emisije TGP}_i \right)}{\sum_i^n \left(\frac{\text{trenutna vrednost investicije}_i}{\text{EVIC}_i \text{ ali PPP prilagojen BDP}_i} \times \text{izdajateljevi prihodki}_i \text{ ali } \text{PPP prilagojen BDP}_i, \text{ prebivalstvo}_i, \text{ izdatki za potrošnjo}_i \right)}$$

Cilji zmanjšanja emisij TGP

Za prehod v nizkoogljično gospodarstvo se morajo podjetja zavezati k uskladitvi z globalnimi podnebnimi cilji in dokazati svoj napredek. Glede na obstoj in kakovost ciljev zmanjševanja TGP deli ISS podnebne cilje podjetij na tiste brez cilja, z neambicioznim ciljem, z ambicioznim ciljem, z zavezanostjo k SBT ali z odobrenim SBT. Pri kategorizaciji ISS upošteva tako znanstveno utemeljene cilje kot druge cilje, ki jih določi posamezno podjetje.

Temperaturna ocena

Kazalnik je usmerjen v prihodnost in je izražen v stopinjah Celzija. Namenjen je prikazu usklajenosti podjetij z globalnimi temperaturnimi cilji. Temperaturna ocena, ki jo izračunava ISS, primerja skladnost emisij TGP izdajateljev s scenarijem trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Scenario, SDS), ki je v skladu s Pariškim sporazumom. Na primer, podjetje, ki je usklajeno z SDS, naj bi imelo temperaturno oceno 1,5 °C. Zaradi zapletenosti in negotovosti izračunov temperaturnih ocen, je te treba obravnavati previdno, saj en sam kazalnik ne more razložiti celotne dinamike prispevka izdajatelja k zvišanju globalne temperature.

Ocena ogljičnega tveganja

Kazalnik je usmerjen v prihodnost in omogoča oceno, kako dobro je podjetje pripravljeno na prehod v nizkoogljično gospodarstvo. Kazalnik ocenjuje, kako je podjetje izpostavljeno podnebnim tveganjem in priložnostim ter ali z njimi upravlja na način, da izkoristi priložnosti in se izogne oz. ublaži tveganja. Kazalnik se meri na lestvici od 0 (zelo slaba uspešnost) do 100 (odlična uspešnost). ISS deli podjetja glede na njihovo pripravljenost na prehod v nizkoogljično gospodarstvo v štiri skupine, tj. neuspešna podjetja (ocene od 0 do 24), srednje uspešna podjetja (25–49), nadpovprečno uspešna podjetja (50–74) in vodilna podjetja (75–100).

Izpostavljenost zelenim, socialnim in trajnostnim obveznicam

Naložbe v zelene, socialne in trajnostne obveznice se uvrščajo v skupino t. i. tematskih naložb. Zelene obveznice so namenjene financiranju investicij s pozitivnim učinkom na okolje. Socialne obveznice so namenjene financiranju investicij s pozitivnim učinkom na socialno-ekonomski položaj ljudi. Trajnostne obveznice so namenjene financiranju investicij, ki vsebujejo kombinacijo aktivnosti, značilnih za zelene in socialne investicije. Klasifikacija teh obveznic mora temeljiti na široko uporabljenih standardih, kot so načela za izdajo zelenih in socialnih obveznic (angl. Green / Social Bond Principles), smernice za izdajo trajnostnih obveznic (angl. Sustainability Bond Guidelines), standard za izdajo podnebnih obveznic (angl. Climate Bond Standard) in standard EU za zelene obveznice (angl. European Green Bond standard).

Priloga 4: Seznam kratic

BDP	Bruto domači proizvod
BS	Banka Slovenije
C4F	Carbon4 Finance
CF	Ogljični odtis (angl. Carbon footprint)
CI	Ogljična intenzivnost (angl. Carbon intensity)
CNY	Kitajski juan
CO ₂	Ogljikov dioksid
ECB	Evropska centralna banka
ETF	Investicijski sklad, ki kotira na borzi (angl. Exchange traded fund)
EU	Evropska unija
EUR	Evro
EVIC	Celotni kapital podjetja, vključno z denarnimi sredstvi (angl. Enterprise value including cash)
FSB	Odbor za finančno stabilnost (angl. Financial Stability Board)
IPCC	Medvladni forum za podnebne spremembe (angl. Intergovernmental Panel on Climate Change)
ISS	Institutional Shareholder Services Germany AG
mio	Milijon
mrd	Milijarda
NBIM	Norges Bank Investment Management
NGFS	Mreža za ozelenitev finančnega sistema (angl. Network for Greening the Financial System)
PCAF	Partnership for Carbon Accounting Financials
PPP	Pariteta kupne moči (angl. Purchasing power parity)
SBT	Znanstveno utemeljeni cilji (angl. Science based target)
SDS	Scenarij trajnostnega razvoja (angl. Sustainable Development Scenario)
TCE	Absolutne emisije TGP (angl. Total carbon emissions)
TCFD	Projektna skupina za finančna razkritja v zvezi s podnebjem (angl. Task Force on Climate-related Financial Disclosures)
tCO _{2e}	Tona ekvivalenta CO ₂
TGP	Toplogredni plini
UNFCCC	Okvirna konvencija Združenih narodov o podnebnih spremembah (angl. United Nations Framework Convention on Climate Change)
WACI	Tehtano povprečje ogljične intenzivnosti (angl. Weighted average carbon intensity)